

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

Nagy Benedek

**Az
optimális szabadalmak
elméletének kiterjesztései**

Philosophiae Doctores

**JATE
Press**
Szeged 2016

X 238171

Az optimális szabadalmak elméletének kiterjesztései

Nagy Benedek

JATEPress
Szeged, 2016

X 238171

SZTE Klebelsberg Könyvtár

J001163304

Lektorálta: Meyer Dietmar

Sorozatszerkesztő: Udvari Beáta

Felelős kiadó: Lengyel Imre

© Nagy Benedek, 2016

ISBN: 978-963-315-291-1

HU ISSN 2061-1315

X 238171

Tartalomjegyzék

Előszó.....	i
Tartalomjegyzék	iii
Ábrajegyzék	v
Táblázatok jegyzéke.....	vi
Bevezetés	1
1. A tudás értelmezése a közgazdaságban	5
1.1. Hogyan kapcsolódik az innováció a tudáshoz?.....	5
1.2. Milyen speciális tulajdonságokkal bír a tudás?.....	8
1.3. A technológiai tudás védelme és a szabadalmak	13
1.3.1. A szabadalmak kialakulásának történetéről és okairól	14
1.3.2. Alternatív módok a kizárhatóság megvalósítására	16
1.4. Az innováció nem modell-szintű megközelítései	17
1.4.1. Inkrementális és radikális innováció	18
1.4.2. Know-how, Know-what, Know-why	18
1.4.3. Analitikus, szintetikus és szimbolikus tudás	19
1.5. Az innováció modellezési lehetőségei	21
2. Az optimális szabadalmak elmélete	25
2.1. A szabadalmak Nordhaus-modellje	27
2.1.1. Modellfeltevések és az innováció értelmezése	27
2.1.2. Érdekellentét az innovátor és a társadalom között: a szabadalom élettartama	29
2.1.3. Az optimális szabadalmi élettartam befolyásoló tényezői	31
2.2. A modell változatai: új koncepciók és paraméterek	32
2.2.1. Verseny a termékpiacon	33
2.2.2. Verseny az innovációk piacán	35
2.2.3. Alternatív módok az innovátorok jutalmazására	38
2.3. Következtetések	39
3. A kvázi-hiperbolikus diszkontálás alkalmazása az optimális szabadalmak elméletére	41
3.1. Az exponenciális diszkontálási modell és alternatívái	43
3.1.1. Az exponenciális diszkontálás és kritikái	44
3.1.2. A hiperbolikus diszkontálási modell.....	46
3.1.3. A kvázi-hiperbolikus diszkontálási modell	49
3.2. Nem-exponenciális diszkontálás a pénzáramok esetében	53
3.2.1. Kvázi-hiperbolikus diszkontálás az örökjáradék esetében	54
3.2.2. Kvázi-hiperbolikus diszkontálás halasztott örökjáradékok esetében.....	55

3.3. A nem-exponenciális diszkontálás alkalmazása az optimális szabadalmak elméletében	57
3.3.1. Az alapmodell bemutatása	57
3.3.2. A kvázi-hiperbolikus diszkontálás beillesztése a modellbe	61
3.3.3. Eredmények	64
3.4. Következtetések	67
4. A tudás terjedése és az IPR erőssége	70
4.1. Az IPR és a nemzetközi kereskedelem összefüggéseit vizsgáló modellek típusai	72
4.1.1. Parciális egyensúlyi kereskedelmi modellek	74
4.1.2. Általános egyensúlyi kereskedelmi modellek	75
4.2. A relatív IPR hatása a nemzetközi kereskedelemre	79
4.2.1. A fejlődő országbeli imitációs kockázat hatása a kereskedelemre	81
4.2.2. Kettős imitációs kockázat: északon és délen is megjelenhet imitáció	84
4.2.3. A relatív IPR védelem hatása az exportálási döntésre	86
4.2.4. Az IPR szigorodásának iparáganként eltérő hatása	89
5. A relatív szabadalmi védelmi erősség változás hatásának empirikus vizsgálata	92
5.1. Az abszolút IPR védelem és a termékáramlás empirikus összefüggései	93
5.1.1. Pozitív kapcsolat az IPR erősödés és a termékimport közt	94
5.1.2. Negatív kapcsolat az IPR erősödés és az import közt	95
5.1.3. Vegyes eredmények vagy nem szignifikáns kapcsolat	96
5.2. Vizsgálati kérdés és módszer	97
5.2.1. A szellemi tulajdonjog-védelem erősségének mérése	98
5.2.2. A tudásáramlás mérése	99
5.2.3. Vizsgálati módszer	101
5.3. A vizsgálatban fölhasznált adatok és forrásaik	104
5.3.1. A szabadalmi védelmi erősség relatív változásának mérése	104
5.3.2. A tudásáramlás mérése	107
5.4. A kutatás eredményei	108
5.5. Az empirikus kutatás korlátai és további kutatási irányok	112
6. Összefoglalás	119
Felhasznált irodalom	123
Mellékletek	129